

[Grothe Philip.]

kan komme i en situation, hvor der i udlandet bliver sagt stop for ny långivning, eller hvor vi i alle tilfælde kun kan låne på meget ufordelagtige lånevilkår med hensyn til afdrag og forrentning.

Skulle vi komme ud i den situation — og hvem kan garantere for, at vi ikke gør det, hvis vi ikke fører en økonomisk politik, der giver international tillid — vil vi blive nødt til at foretage en voldsom opbremsning af vor import. Hvilke midler vi end ville vælge hertil — og en kvantitativ importregulering ville være uanvendelig på grund af internationale aftaler — ville det gå stærkt ud over både produktion og beskæftigelse. Det er på denne baggrund vi må se på det voksende valutaunderskud med så stor bekymring.

I oktoberrapporten udtalte det økonomiske råds formandskab, at en afvikling af betalingsbalanceunderskuddet under samtidig opretholdelse af fuld beskæftigelse kun synes mulig gennem en gradvis tilpasning, hvorunder den samlede indenlandske efterspørgsel bringes til at vokse i svagere takt end svarende til væksten i produktionskapaciteten, samtidig med at vi søger at holde igen på pris- og omkostningsudviklingen. Vismændene advarede mod en brat konjunkturopbremsning og anbefalede i stedet en strukturomlægning, der skal foregå gradvis ved en mindre, men gennem længere tid fastholdt afdæmpning i den indenlandske efterspørgsel.

I det kommende finansår må vi forvente en sådan afdæmpning af konjunkturerne. Forskellige faktorer vil holde kraftigt igen på udviklingen, bl. a. pengeinstitutternes stærkt begrænsede likviditet, der vil tvinge dem til at være meget tilbageholdende med udlånsvirksomhed. Nationalbanken, der gennem de store obligationsopkøb forrige år stærkt bidrog til bankernes øgede likviditet, må formodes at ville fortsætte den nuværende kurs og være meget tilbageholdende på obligationsmarkedet. De nye aftaler mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne vil yderligere sikre tilbageholdenhed i bankers og sparekassers udlån.

Kildeskatteudskrivningsprocenten på 95, som i foråret blev så stærkt kritiseret af oppositionen, der anså den for at være for høj, vil sammen med de indirekte skatter danne baggrund for det i finanslovsforslaget

bebudede overskud på 1½ milliard kr. på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet. Finanspolitikken går dermed ind som et led i bestræbelserne for på kort sigt at sikre en vis neddæmpning af konjunkturerne, der valutarisk vil trække i den rigtige retning. Så vidt det er muligt at se i dag, er denne politik rigtig. Skulle forholdene imod forventning udvikle sig i en ugunstig retning, der giver os en stigende ledighed, håber jeg, at regeringen vil være parat til at gribe ind hurtigt med modforanstaltninger. Men det drejer sig jo ikke blot om at anlægge en kortsigtet politik, der kan rette den øjeblikkelige situation op. Vi må også mere varigt sætte vort samlede overforbrug ned. Det er almindelig kendt, at noget af årsagen til dette overforbrug ligger i den meget lette adgang til at opnå lån. Vi har i Danmark fået opbygget et helt specielt realkreditsystem, der har været os til uvurderlig nytte igennem årene, men det har næsten arbejdet for godt. Sammenlignet med andre lande har vi i Danmark usædvanlig gode vilkår for dem, der vil optage lån i fast ejendom: let adgang til at opnå lånet og meget lange afdragsperioder.

Realkreditsystemet kan nu ikke mere siges at være tidssvarende hverken i sin struktur, eller hvad lånebetingelserne angår.

De to kommissioner og udvalg, der har arbejdet med disse problemer, det såkaldte Kurt Hansen-udvalg og realkreditkommissionen, giver os nu materiale til videre overvejelser. Realkreditkommissionen forventes at afgive sin betænkning inden nytår. Det kan allerede nu siges, at der lægges op til en betydelig forenkling. Kredit- og hypotekforeningerne vil ikke fremtidig stå som adskilte realkreditinstitutioner med hver sine regler og vedtægter, og der vil også ske fusioner på anden vis. Et lovforslag, der netop er fremsat, vil åbne adgang for denne rationalisering, der må betragtes som et stort fremskridt. Kommissionen har også beskæftiget sig med lånebetingelserne. Det ville være ønskeligt, om de betragtninger, der inden længe bliver fremlagt, vil blive inddraget i overvejelserne om nye lånevilkår, når dette spørgsmål nu skal tages op til behandling i forbindelse med boligministerens lovforslag.

Jeg skal ikke hverken om disse eller om